

FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Projektová dokumentace Implementace překladače imperativního jazyka IFJ22

Tým xproch0q varianta I BVS

7. prosince 2022

Vojtěch Adámek	(xadame44)	25 %
Tomáš Najman	(xnajma03)	25 %
Jan Osuský	(xosusk00)	25 %
David Procházka	(xproch0q)	25 %

Úvod

Cílem projektu bylo naprogramovat program v jazyce C, který načte zdrojový kód zapsaný ve zdrojovém jazyce IFJ22 a přeloží jej do cílového jazyka IFJcode22 (mezikód). Jestliže proběhne celý překlad bez chyb, vrátí se návratová hodnota „0“.

Implementace

Popis implementací jednotlivých částí potřebných a celkové funkcionality

Lexikální analýza

První částí překladače je **scanner**, který načítá a „zjišťuje“ jednotlivé **lexémy** a předává je **parseru** v podobě tokenů. Scanner byl implementován podle předem vytvořeného diagramu deterministického konečného automatu bez **epsilon** přechodů. Diagram automatu najdete na konci dokumentace obrázek 1.

Scanner je implementován v souborech **scanner.c** a v hlavičce **scanner.h**. Hlavní funkcí této části je **get_token(lexToken *token)**, kde se neustále načítají znaky ze standardního vstupu pomocí funkce **getchar()**. Konečný automat je implementován, jako jednoduchý **switch**, kde každý případ je jeden stav KA. Konečné stavy jsou definovány v hlavičce jako makra pomocí **#define**.

Scanner zapíše řetězec tokenu do struktury **lexToken**. V případě chyby se vrátí odpovídající **ERROR_CODE** (číslo), podle chyby při načítání nebo **ERROR_NO_ERROR** v případě úspěchu.

Syntaktická analýza

Druhá a nejdůležitější část překladače je implementována v souborech **parser.c** a v hlavičce **parser.h**. **Parser** řídí celý průběh překladu a je brán jako kostra.

Syntaktická analýza se řídí vytvořenou LL-gramatikou a metodou rekurzivního sestupu (zhora dolů). Každému pravidlu v naší vytvořené LL-gramatice odpovídá jedna funkce v **parser.c**. Naše LL-gramatika je na konci dokumentace obrázek 2 a 3.

Hlavní funkcí **parseru** je funkce **parser()** volaná v souboru **main.c**. Načte se první token a podle kontroly prvního pravidla se volají další funkce na kontrolu pravidel. Celý **parser** dále funguje rekurzivně. Pro načtení nových tokenů se používá definované makro **GET_NEXT_TOKEN**.

Když **parser** při kontrole pravidel zjistí chybu, tak vrátí **ERROR_BAD_SYNTAX**, jinak vrátí hodnotu **ERROR_NO_ERROR**, což je hodnota 0.

Když **parser** dojde k výrazu, zavolá se funkce na precedenční analýzu **analyze(&ParserData)**, kde se předá celá struktura **ParserData**.

Sémantická analýza

Sémantická analýza probíhá souběžně se syntaktickou analýzou. Pomocí tabulky symbolů, která je implementována jako binární vyhledávací strom a má pomocné funkce, se kontroluje, zda byly funkce a proměnné definovány, tyto funkce si sám volá

parser. Kontrola proměnných probíhá v **parseru** za pomoci tabulky symbolů pro proměnné a kontrola funkcí stejně.

Zpracování výrazů

Výrazy jsou analyzovány odděleně v souborech **precanal.c** a v hlavičce **precanal.h**. Hlavní funkcí je **analyze(ParserData *data)**, kterou si volá **parser**. Funkce si načte první token a v případě úspěchu vrátí číslo 0, jinak vrací číslo **ERROR** odpovídající zjištěné chybě. Zpracování výrazů probíhá pomocí precedenční analýzy (zdola nahoru). Nový token je porovnán s tokenem na vrcholu vytvořeného zásobníku, kde na začátku je do něj vložen znak dolaru, a podle precedenční tabulky **table** je umístěn na zásobník, nebo je výraz zpracován podle pravidel v rámci funkce **reduce**. Precedenční tabulka je na konci dokumentace obrázek 4.

Hodnoty v tabulce:

1. '<' znamená, že načtený znak je přidán na zásobník (funkce **shift**)
2. '>' znamená, že se uplatní pravidlo voláním funkce **reduce**
3. '=' znamená, že se redukuje závorky
4. ' ' sémantická chyba
5. '#' úspěšný návrat

Generátor kódu

Abstraktní datové struktury

Popis použitých datových struktur

Tabulka symbolů

Tabulku symbolů jsme řešili formou rekurzivního binárního vyhledávacího stromu. Rekurzivní implementaci jsme zvolili pro její jednoduchost, která nám umožnila rychlé programování základních operací nad binárním stromem, díky čemuž jsme se mohli dříve věnovat složitějším problémům.

Tabulka je rozdělená na dvě části: tabulka symbolů pro funkce a tabulka symbolů pro proměnné. Jedna instance tabulky symbolů pro proměnné je použita pro hlavní tělo programu. Ostatní lokální tabulky proměnných (např. pro proměnné ve funkcích) jsou pak uspořádány na zásobníku tabulek symbolů pro proměnné. Díky zásobníku lze určovat, kterou proměnnou použít při zanořování.

Tabulka symbolů pro proměnné

Uchovává následující informace:

- název proměnné
- datový typ
- zdali může obsahovat NULL
- definice proměnné

Tabulka symbolů pro funkce

Uchovává následující informace:

- název funkce
- počet parametrů
- seznam parametrů
- definice funkce
- návratová hodnota

Zásobník pro práci s výrazy

Zásobník je implementován v souborech **prestack.c** a **prestack.h**.

Do zásobníku se ukládá struktura **prec_elem_t** datový typ tokenu a jestli je to terminál. Pro zásobník jsou implementovány funkce jako **init**, **push**, **pop**, **free**.

Vázaný seznam pro generátor

Dynamický řetězec

Struktura se využívá pro uchování řetězce tokenu, obsahuje délku atd. Pro řetězec jsou implementovány funkce jako **dynStrInit**, **addChar**.

Testování

Testování probíhalo manuálně po celou dobu vývoje.

Práce v týmu

Tým jsme vytvořili přes Discord, převážně jsme se ale znali z týmu z minulého roku. Na komunikaci jsme používali Discord a Messenger. Na schůzkách ve škole, jsme se vždy jen domlouvali, co je potřeba udělat, jak by mělo, co fungovat a zadávali jsme si termíny. Termíny jsme měli rozepsané také na Microsoft Planneru. Některé části řešil každý člen sám, u těžších částí jsme si navzájem pomáhali. Ke konci odevzdání jsme využívali nejvíce Discord pro hovory a sdílení obrazovek.

Sdílení kódu

Využili jsme technologií, které nabízí GitHub. Tím pádem se nám upravování sdíleného kódu zjednodušilo. Programovali jsme ve Visual Studio Code a Sublime.

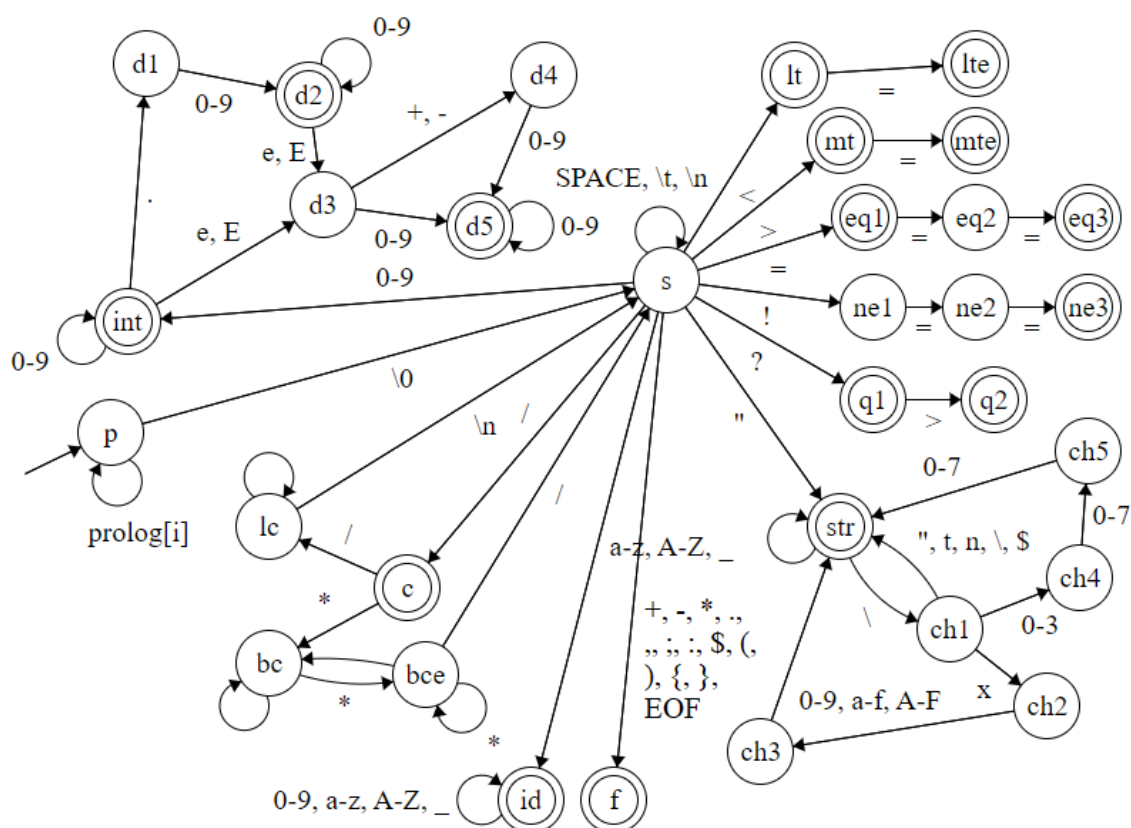
Rozdělení práce

Člen	Práce na projektu
Vojtěch Adámek	Parser, Prec. analýza, Tabulka symbolů
Tomáš Najman	Prec. analýza, zásobník, Dokumentace
Jan Osuský	Parser, LL-gramatika
David Procházka	Vedoucí týmu, LL-gramatika, Scanner, Parser, KA

Závěr

Projekt byl rozsáhlý, ale snažili jsme se využít všechny naše dovednosti i z jiných předmětů na škole. Projekt nám dal cenné zkušenosti v rámci programování, práce v týmu a domluvy, a hlavně rozvržení času pro budoucí velké projekty.

Diagram konečného automatu

konečný automat přijímající jazyk IFJ22 obr. 1

LL-gramatika

```

N = {<prog>, <st_list>, <stat>, <init_rhs>, <rhs>, <expr>, <type>, <in_param_init>, <in_param_list>, <in_param>, <out_param_init>, <out_param_list>}
T = {?, $, id, if, (, ), {, }, else, while, return, ,, =, :, literal, type, function}
P = {
  1: <prog> -> ?>
  2: <prog> -> <stat> <prog>
  3: <prog> -> ε
  4: <prog> -> function id (<out_param_init>) : <type> {<st_list>} <prog>
  5: <st_list> -> ε
  6: <st_list> -> <stat> <st_list>
  7: <stat> -> <init_rhs> ;
  8: <init_rhs> -> $id = <rhs>
  9: <init_rhs> -> <rhs>
  10: <rhs> -> <expr>
  11: <rhs> -> id (<in_param_init>)
  12: <stat> -> if (<expr>) {<st_list>} else {<st_list>}
  13: <stat> -> while (<expr>) {<st_list>}
  14: <stat> -> return <expr> ;
  15: <in_param_init> -> ε
  16: <in_param_init> -> <in_param> <in_param_list>
  17: <in_param_list> -> , <in_param> <in_param_list>
  18: <in_param_list> -> ε
  19: <in_param> -> $id
  20: <in_param> -> literal
  21: <expr> -> předání řízení precedenční analýze
  22: <type> -> type
  23: <type> -> null
  24: <out_param_init> -> ε
  25: <out_param_init> -> type $id <out_param_list>
  26: <out_param_list> -> , type $id <out_param_list>
  27: <out_param_list> -> ε
}

```

LL-gramatika seznam pravidel obr. 2

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V
1		?>	function	id	()	:	{	}	;	\$	=	if	else	while	return	,	literal	type	null	expr	ε
2	<prog>	1		4	2						2	2			2	2						2 3
3	<st_list>			6					5		6	6			6	6						6
4	<stat>			7							7	12			13	14						7
5	<init_rhs>			9							8											9
6	<rhs>			11																		10
7	<in_param_init>					15					16							16				
8	<in_param_list>					18											17					
9	<in_param>										19							20				
10	<type>																		22	23		
11	<out_param_init>					24													25			
12	<out_param_list>					27											26					
13	<expr>																					21

LL-gramatika seznam pravidel obr. 3

Tabulka pro precedenční analýzu

```
int table [17][17] = {
/*      ,+, ,-, ,*, ,/, ,<, ,<=, ,>, ,>=, ,==, ,!=, ,(, ), ID INT FLOAT STR $ */
/* + */ { '>', '>', '<', '<', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '<', '>', '<', '<', '<', '>' },
/* - */ { '>', '>', '<', '<', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '<', '>', '<', '<', '<', '>' },
/* * */ { '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '<', '>', '<', '<', '<', '>' },
/* / */ { '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '<', '>', '<', '<', '<', '>' },
/* < */ { '<', '<', '<', '<', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '<', '>', '<', '<', '<', '>' },
/* <= */ { '<', '<', '<', '<', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '<', '>', '<', '<', '<', '>' },
/* > */ { '<', '<', '<', '<', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '<', '>', '<', '<', '<', '>' },
/* >= */ { '<', '<', '<', '<', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '<', '>', '<', '<', '<', '>' },
/* == */ { '<', '<', '<', '<', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '<', '>', '<', '<', '<', '>' },
/* != */ { '<', '<', '<', '<', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '<', '>', '<', '<', '<', '>' },
/* ( */ { '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '=', '<', '<', '<' },
/* ) */ { '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>' },
/* ID */ { '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>' },
/* INT */ { '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>' },
/* FLOAT */ { '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>' },
/* STR */ { '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>', '>' },
/* $ */ { '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '<', '#'}
};
```

tabulka pro správnou funkcionalitu precedenční analýzy obr. 4